

Ocena zasobów pomocy społecznej

Autorzy:
Barbara Car

1	Wprowadzenie	3
2	Dane o sytuacji demograficznej i społecznej	3
3	Dane o korzystających z pomocy i wsparcia	4
3.1	GINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR	8
4	Inne rodzaje pomocy i świadczeń	10
5	Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia	12
6	Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	17
6.1	Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej	18
6.2	Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej	18
7	Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego	19
8	Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	21
9	Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia	21
10	Wskaźniki oceny zasobów pomocy społecznej	22
10.1	KADRA PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH	22
10.2	KOSZTY	25
10.3	OSOBY I RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY I WSPARCIA	25
10.4	POWODY PRYZNANIA POMOCY	26
10.5	POMOC W FORMIE ŚWIADCZEŃ	27
10.6	POMOC W FORMIE USŁUG	28
10.7	POMOC INSTYTUCJONALNA	29
10.8	ODMOWY POMOCY I WSPARCIA (tylko w zakresie zagadnień związanych z pomocą społeczną)	29
10.9	BUDŻET POLITYKI SPOŁECZNEJ	30
11	Wnioski końcowe	33

1. Wprowadzenie

Zadaniem gminy wynikającym z art. 16a ustawy o pomocy społecznej jest sporządzanie oceny zasobów w zakresie pomocy społecznej. Ocena zasobów przygotowana jest w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Niniejsze opracowanie obejmuje infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe ma zadania pomocy społecznej bez względu na podmiot je finansujący. Ocena obejmuje osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz rozkład ilościowy.

Niniejsza ocena jest materiałem poglądowym. Instytut Rozwoju Służb Społecznych w Warszawie w ramach projektu przygotował narzędzie umożliwiające gromadzenie danych, z których część pobierana jest automatycznie z innych systemów informatycznych. Na tej podstawie przeprowadzona jest ocena zasobów, która stanowić będzie rekomendację do planowania budżetu na rok następny. Rolą gminy w zakresie realizacji zadań pomocy społecznej jest zaspokajanie w środowisku lokalnym indywidualnych potrzeb wspólnoty mieszkańców. Wspólnota za pośrednictwem wyspecjalizowanych służb podejmuje działania zmierzające do niwelowania różnic w procesie zaspokajania podstawowych potrzeb wówczas, gdy są one wywołane czynnikami niezależnymi od jednostki czy rodziny.

Na szczeblu gminy pomoc społeczna kierowana jest wprost do osób najbardziej potrzebujących. Skupia się na doraźnym rozwiązywaniu konkretnych problemów. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim realizując ustawę o pomocy społecznej wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Podejmuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Przydzielany rodzaj, forma i rozmiar świadczenia są odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, a potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy są uwzględniane na miarę celów i możliwości Ośrodka. Gmina stoi przed koniecznością podejmowania radykalnych decyzji w zakresie zmian w infrastrukturze społecznej.

Konieczne jest zwiększenie wydatków na miejsca w domach pomocy społecznej, rozszerzenie usług opiekuńczych. Na realizację tych zadań konieczne są duże środki finansowe, które można uzyskać jedynie dzięki zmniejszeniu i racjonalizowaniu obecnych wydatków.

2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

Liczba mieszkańców sukcesywnie maleje w roku 2012 było 7141 mieszkańców, w roku 2013-7070, w 2014 -7070, w 2015-6966 natomiast w roku 2017 Gminę Bielsk Podlaski zamieszkiwało 6807 mieszkańców. W okresie dwóch ostatnich lat zmalała liczba osób bezrobotnych, ale niestety wśród długotrwale bezrobotnych liczba osób długotrwale bezrobotnych praktycznie nie uległa zmianie. Uległa zmianie liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, zapewne związane jest to z likwidacją znaczących zakładów pracy w mieście Bielsk Podlaski typu "HOPP", czy też Zakład mięsny Netter. Na terenie gminy Bielsk Podlaski, dominuje tak zwane bezrobocie ukryte, które dotyczy gospodarstw rolnych o małym areale ziemi, które nie pozwala osobom na utrzymanie swoich rodzin, na poziomie minimum socjalnego. Nadal duża grupa ludzi ma problemy ze znalezieniem stałej pracy. Wpływ na polepszenie się sytuacji mieszkańców może mieć jedynie zmniejszenie się liczby osób korzystających z pomocy społecznej, ze względu na bezrobocie poprzez powstawanie nowych miejsc pracy. Trzeba jednak jasno powiedzieć, że gmina Bielsk Podlaski nie ma możliwości utrzymania, jednocześnie istniejącej infrastruktury i zabezpieczenia finansowego w realizacji wielu niezrealizowanych zadań oraz pojawiających się ciągle nowych wynikających ze zmieniającej się sytuacji demograficznej tzn. starzenia się społeczeństwa.

DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ (stan na 31.XII)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	PROGNOZA*	
		Rok 2015	Rok 2016		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
MIESZKAŃCY (w osobach)						
Ogółem	1	6 851	6 867	6 807	6 807	6 807
KOBIETY						
Ogółem	2	3 413	3 428	3 387	3 387	3 387
Wiek 0-17	3	498	510	508	508	508
Wiek 18-59	4	1 446	1 472	1 458	1 458	1 458
Wiek 60 lat i więcej	5	1 469	1 446	1 421	1 421	1 421
MĘŻCZYŹNI						
Ogółem	6	3 438	3 439	3 420	3 420	3 420
Wiek 0-17	7	502	505	499	499	499
Wiek 18-64	8	2 072	2 086	2 085	2 085	2 085
Wiek 65 lat i więcej	9	864	848	836	836	836
RYNEK PRACY						
Bezrobotni ogółem	10	195	184	171	165	165
Bezrobotni długotrwale ogółem	11	119	104	100	94	94
Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku	12	13	0	20	0	0
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA						
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	13	4	4	3	3	3
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	14	0	0	0	0	0
w tym z wiersza 13: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	15	0	0	0	0	0
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	16	0	0	0	0	0
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	17	0	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	PROGNOZA*	
		Rok 2015	Rok 2016		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Liczba żłobków (żłobki, kluby dziecięce, oddziały żłobkowe w przedszkolach)	18	0	0	0	0	0
Liczba opiekunów dziennych do dzieci	19	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w żłobkach (żłobki, kluby dziecięce, oddziały żłobkowe w przedszkolach)	20	0	0	0	0	0
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w żłobku (żłobek, klub dziecięcy, oddziały żłobkowe w przedszkolach)	21	0	0	0	0	0
Powody nie przyznania miejsca w żłobku						
Liczba przedszkoli (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	22	3	3	3	3	3
Liczba miejsc w przedszkolach (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	23	73	119	145	145	145
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	24	0	0	0	0	0
Powody nie przyznania miejsca w przedszkolu						
Liczba świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży - ogółem	25	2	2	2	2	2
Z tego: (wiersze "Przyszkolne" i "Pozaszkolne")						
Przyszkolne	26	2	2	2	2	2
Pozaszkolne	27	0	0	0	0	0
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	28	0	0	0	0	0
Liczba hospicjów	29	0	0	0	0	0
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	30	X	X	X	X	X

* Wielkość prognozy nie dotyczy wartości przyrostu lub spadku. W przypadku braku możliwości oszacowania wielkości liczbowych dla prognozy należy wpisać liczby odpowiadające danym z kolumny "Rok oceny".

3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

Z przedstawionych danych wynika nieznaczny spadek zarówno liczby osób korzystających z pomocy społecznej jak i liczby świadczeń, co wynika raczej z faktu, że kryteria dochodowe w pomocy społecznej nie były od dłuższego czasu podwyższone, niż ze względu na poprawę sytuacji bytowej mieszkańców. Gmina posiada dalece niewystarczające zasoby, konieczne jest natychmiastowe rozszerzenie usług opiekuńczych pozwalających realizować ustawowe zadania. W przeciwnym wypadku gmina będzie zmuszona ponosić jeszcze większe koszty finansowe.

Przyczyny korzystania z pomocy społecznej nie ulegają zmianie, niestety nadal połowa świadczeniobiorców pomocy społecznej korzysta ze świadczeń z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby, bezrobocia, ubóstwa oraz niepełnosprawności. W poniższym zestawieniu wymienione są wszystkie powody korzystania ze świadczeń, więc jedna osoba ujęta może być kilkakrotnie.

DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2015	Rok 2016		
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA					
Liczba osób	1	852	844	854	860
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE					
Liczba osób	2	479	490	502	502
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	381	316	322	322
Wiek 0-17	4	0	0	0	0
Wiek produkcyjny *	5	436	358	357	357
Wiek poprodukcyjny **	6	43	132	145	145
Liczba rodzin	7	291	286	301	301

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2015	Rok 2016		
Liczba osób w rodzinach	8	852	821	834	834
w tym: KOBIECY (z wierszy 2-6)					
Ogółem	9	240	255	268	268
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	203	195	194	194
Wiek 0-17	11	0	0	0	0
Wiek 18-59	12	220	177	182	182
Wiek 60 lat i więcej	13	20	78	86	86
w tym: MĘŻCZYŹNI (z wierszy 2-6)					
Ogółem	14	239	235	234	234
W tym: osoby długotrwale korzystające	15	178	121	128	128
Wiek 0-17	16	0	0	0	0
Wiek 18-64	17	216	181	175	175
Wiek 65 lat i więcej	18	23	54	59	59
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE					
Liczba osób ogółem	19	201	210	211	211
Liczba rodzin	20	201	205	210	210
Liczba osób w rodzinach	21	453	461	463	463
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE NIEPIENIĘŻNE					
Liczba osób ogółem	22	284	293	298	298
Liczba rodzin	23	152	152	158	158
Liczba osób w rodzinach	24	399	635	633	633
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY					
Liczba osób ogółem	25	852	804	836	836
Liczba rodzin	26	328	303	299	299
Liczba osób w rodzinach	27	919	844	826	826
POWODY UDZIELENIA POMOCY I WSPARCIA					
UBÓSTWO					
Liczba rodzin	28	113	122	104	104
Liczba osób w rodzinach	29	319	326	258	258
BEZROBOCIE					
Liczba rodzin	30	102	90	88	88
Liczba osób w rodzinach	31	267	239	234	234
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ					
Liczba rodzin	32	79	84	85	85
Liczba osób w rodzinach	33	169	200	202	202
DŁUGOTRWALA LUB CIĘŻKA CHOROBA					
Liczba rodzin	34	99	107	131	131
Liczba osób w rodzinach	35	236	258	291	291
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH					
Liczba rodzin	36	29	26	28	28
Liczba osób w rodzinach	37	119	114	117	117

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie	
	Rok 2015	Rok 2016			
ALKOHOLIZM					
Liczba rodzin	38	6	1	5	5
Liczba osób w rodzinach	39	15	1	11	11
NARKOMANIA					
Liczba rodzin	40	0	0	0	0
Liczba osób w rodzinach	41	0	0	0	0
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA					
Liczba rodzin	42	68	68	68	68
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ					
Liczba rodzin	43	49	51	49	49
BEZDOMNOŚĆ					
Liczba rodzin	44	0	0	0	0
Liczba osób w rodzinach	45	0	0	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO					
Liczba rodzin	46	2	0	0	0
Liczba osób w rodzinach	47	2	0	0	0
ZDARZENIA LOSOWE					
Liczba rodzin	48	3	2	1	1
Liczba osób w rodzinach	49	4	2	1	1
KLĘSKI ŻYWIOŁOWE I EKOLOGICZNE					
Liczba osób	50	1	0	0	0
SIEROCTWO					
Liczba rodzin	51	0	0	0	0
Liczba osób w rodzinach	52	0	0	0	0
PRZEMOC W RODZINIE					
Liczba rodzin	53	0	0	1	1
Liczba osób w rodzinach	54	0	0	3	3
OCHRONA OFIAR HANDLU LUDŹMI					
Liczba rodzin	55	0	0	0	0
USŁUGI POMOCY SPOŁECZNEJ					
USŁUGI OPIEKUNCZE OGÓLEM					
Liczba osób	56	7	8	15	18
Liczba świadczeń	57	5 420	6 124	8 656	8 656
Kwota świadczeń w złotych	58	46 608	49 730	128 318	128 318
W TYM: SPECJALISTYCZNE (wiersze 59 - 61)					
Liczba osób	59	0	0	0	0
Liczba świadczeń	60	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	61	0	0	0	0
SPECJALISTYCZNE USŁUGI DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI					
Liczba osób	62	0	1	2	2
Liczba świadczeń	63	0	182	414	414

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2015	Rok 2016		
Kwota świadczeń w złotych	64	0	6 370	14 490	14 490
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE					
Liczba rodzin	65	0	4	0	0
Liczba osób w rodzinach	66	0	11	0	0
PRACA SOCJALNA					
Liczba rodzin	67	326	312	321	321
Liczba osób w rodzinach	68	908	856	854	854
INTERWENCJA KRYZYSOWA					
Liczba rodzin	69	4	1	1	1
Liczba osób w rodzinach	70	4	1	1	1
KONTRAKT SOCJALNY					
Liczba zawartych kontraktów socjalnych - ogółem	71	4	0	0	0
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym - ogółem	72	4	0	0	0
(z wiersza 71) Liczba zawartych kontraktów socjalnych część A	73	X	X	0	0
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym część A	74	X	X	0	0
(z wiersza 71) Liczba zawartych kontraktów socjalnych część B	75	X	X	0	0
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym część B	76	X	X	0	0
(z wiersza 72) Liczba osób objętych kontraktem socjalnym w Klubie Integracji Społecznej - ogółem	77	0	0	0	0
PROJEKT SOCJALNY					
Liczba realizowanych projektów socjalnych	78	X	X	0	0
Liczba osób objętych projektami socjalnymi	79	X	X	0	0

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

3.1. GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR

GINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie	
	Rok 2015	Rok 2016			
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ					
ZASIĘK STAŁY					
Liczba osób	1	24	24	22	22
Liczba świadczeń	2	265	229	204	264
Kwota świadczeń w złotych	3	126 894	126 437	108 218	159 456
W tym: (wiersze 4-6)					
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących					
Liczba osób	4	20	20	19	19
Liczba świadczeń	5	226	198	168	228
Kwota świadczeń w złotych	6	113 134	113 669	94 565	137 712
W tym: (wiersze 7-9)					
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie					
Liczba osób	7	4	4	3	3
Liczba świadczeń	8	39	31	36	36
Kwota świadczeń w złotych	9	13 760	12 768	13 653	21 744
ZASIĘK OKRESOWY					
Liczba osób	10	95	96	104	104
Liczba świadczeń	11	660	682	701	936
Kwota świadczeń w złotych	12	224 011	238 332	235 815	296 712
W tym: (wiersze 13-24)					
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia					
Liczba osób	13	66	67	66	66
Liczba świadczeń	14	483	490	459	660
Kwota świadczeń w złotych	15	170 227	177 592	173 874	209 220
Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby					
Liczba osób	16	8	15	12	12
Liczba świadczeń	17	67	89	75	120
Kwota świadczeń w złotych	18	22 898	30 889	23 237	38 040
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności					
Liczba osób	19	11	7	11	11
Liczba świadczeń	20	65	42	52	110
Kwota świadczeń w złotych	21	16 805	10 002	8 261	34 870
Zasiłek okresowy z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego					
Liczba osób	22	0	0	0	0
Liczba świadczeń	23	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	24	0	0	0	0
Zasiłek okresowy kontynuowany niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b					
Liczba osób	25	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2015	Rok 2016		
Liczba świadczeń	26	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	27	0	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY OGÓŁEM					
Liczba osób	28	148	166	163	170
Kwota świadczeń w złotych	29	82 697	89 291	95 316	100 000
W tym: ZASIŁEK CELOWY PRYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO "POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA"					
Liczba osób	30	138	152	147	147
Liczba świadczeń	31	320	347	344	344
Kwota świadczeń w złotych	32	65 668	76 337	77 961	77 961
ZASIŁKI CELOWE PRYZNANE NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2					
Liczba osób	33	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	34	0	0	0	0
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ					
POSIŁEK OGÓŁEM					
Liczba osób	35	303	282	286	286
Liczba świadczeń	36	45 005	40 385	39 719	39 719
Kwota świadczeń w złotych	37	184 232	156 163	157 500	157 500
W TYM: DLA DZIECI					
Liczba osób	38	300	276	279	279
Liczba świadczeń	39	44 328	39 432	38 690	38 690
Kwota świadczeń w złotych	40	176 790	144 501	143 348	143 348
W tym: (z wierszy 35-37) POSIŁEK - świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania"					
Liczba osób	41	303	282	286	286
Liczba świadczeń	42	45 005	40 385	39 719	39 719
Kwota świadczeń w złotych	43	184 232	156 163	157 500	157 500
W TYM: DLA DZIECI (z wierszy 41-43)					
Liczba osób	44	300	276	279	279
Liczba świadczeń	45	44 328	39 432	38 690	38 690
Kwota świadczeń w złotych	46	176 790	144 501	143 348	143 348
SCHRONIENIE					
Liczba osób	47	1	0	0	0
Liczba świadczeń	48	20	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	49	361	0	0	0
UBRANIE					
Liczba osób	50	0	0	0	0
Liczba świadczeń	51	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	52	0	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU					
Liczba osób	53	1	3	0	2
Liczba świadczeń	54	1	3	0	2

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2015	Rok 2016		
Kwota świadczeń w złotych	55	3 015	8 400	0	5 400
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ					
Liczba osób	56	18	17	15	15
Liczba świadczeń	57	196	174	165	165
Kwota świadczeń w złotych	58	461 461	378 061	355 474	355 474
INDYWIDUALNE PROGRAMY POMOCY					
INDYWIDUALNY PROGRAM WYCHODZENIA Z BEZDOMNOŚCI					
Liczba osób	59	0	0	0	0
INDYWIDUALNY PROGRAM ZATRUDNIENIA SOCJALNEGO (Centrum Integracji Społecznej)					
Liczba osób	60	0	0	0	0
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA					
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	61	12	12	14	15
Liczba rodzin wspierających	62	0	0	0	0
Liczba asystentów rodziny	63	1	1	1	1
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	64	2 344	6 363	20 767	30 000

4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń

Ze świadczeń rodzinnych w 2017 r. skorzystało 283 rodziny z dziećmi do 24 roku życia na utrzymaniu. Wiele rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych to rodziny ubogie, gdyż u 37,46 % ogółu beneficjentów przeciętny dochód na osobę w rodzinie nie przekroczył kwoty do 400 zł warunkującego prawo do świadczeń rodzinnych, dochód w przedziale 400-674 zł – 17,31 % rodzin korzystających ze świadczeń, dochód rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym w przedziale 674-764 zł – 2,83 % rodzin, natomiast dochód powyżej 764 zł – kwalifikuje do świadczenia rodzinnego na zasadzie zlotówka za zlotówką, którą określa art.5 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Rodzina może skorzystać z prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka gdzie kryterium wynosi do 1922 zł na osobę w rodzinie.

W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. liczba świadczeń rodzinnych wyniosła ogółem 7.852 na ogólną kwotę 1.485.332 zł. Około 41,34 % rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych to rodziny, w których wychowuje się jedno lub dwoje dzieci. Rodziny wielodzietne (z trojgiem dzieci) stanowią 14,13 % ogółu rodzin korzystających z zasiłku rodzinnego, z 4 i więcej dzieci to 5,30 % rodzin.

Dodatki do zasiłków rodzinnych nie mogą być wypłacone bez uprawnienia do zasiłku rodzinnego. Wyjątek stanowi nabyte prawo do zasiłku wychowawczego przed dniem 01 maja 2004 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej od dnia 01 kwietnia 2016 roku realizuje zadania, wynikające z ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku „O pomocy państwa w wychowywaniu dzieci”. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dzieci, w tym z opieką nad nimi i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia. Świadczenie wychowawcze przysługuje w wysokości 500,00 zł. miesięcznie na dziecko w rodzinie.

Świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800,00 zł. lub 1.200,00zł, jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne. W przypadku ubiegania się o świadczenie wychowawcze wyłącznie na drugie dziecko w wieku do 18 roku życia, nie przelicza się dochodu rodziny.

W okresie od 01 stycznia 2017r. do 31 grudnia 2017 roku wydano 465 decyzji dotyczących świadczenia wychowawczego. Wypłacono 7.228 świadczeń wychowawczych na ogólną kwotę 3.603.368 zł.

Ze świadczeń wychowawczych korzystało 378 rodzin, w tym 17 rodzin, w których wychowuje się dziecko niepełnosprawne, oraz 171 rodzin, w których wychowuje się jedno dziecko (t.j. we wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego wśród członków rodziny wskazane jest tylko jedno dziecko).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim zarejestrował 20 dłużników alimentacyjnych zamieszkałych na terenie gminy Bielsk Podlaski mających zaległości z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r.

- wystosowano wezwanie o przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego do 11 dłużników alimentacyjnych, -przeprowadzono wywiad alimentacyjny u 7 dłużników alimentacyjnych, -poinformowano PUP o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych w 3 przypadkach,

-przekazano komornikowi oraz innym ośrodkom informację mającą wpływ na egzekucję z wywiadu alimentacyjnego w 7 przypadkach,

-wszczęto postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych w 1 przypadku,

-przekazano informację gospodarczą do Biura Informacji Gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów w 35 przypadkach.

INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2015	Rok 2016		
ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE					
Liczba rodzin	1	X	378	369	369
Kwota świadczeń w złotych	2	X	2 753 471	3 603 367	3 603 367
ZASIŁKI RODZINNE I DODATKI DO ZASIŁKÓW RODZINNYCH					
Liczba rodzin	3	309	294	159	159
Kwota świadczeń w złotych	4	610 727	726 202	680 836	680 836

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
	Rok 2015	Rok 2016		
JEDNORAZOWY DODATEK Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA (ujmowany w pozycji "Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych")				
Liczba świadczeń	5	12	17	15
Kwota świadczeń w złotych	6	12 000	17 000	15 000
JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA				
Liczba świadczeń	7	29	39	46
Kwota świadczeń w złotych	8	29 000	39 000	46 000
ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE				
ŚWIADCZENIE PIEŁĘGNACYJNE				
Liczba świadczeń	9	198	214	223
Kwota świadczeń w złotych	10	236 840	277 865	313 538
ZASIŁEK PIEŁĘGNACYJNY - Ogółem				
Liczba świadczeń	11	1 588	1 479	1 395
Kwota świadczeń w złotych	12	242 964	226 287	213 435
W tym: (od poz. 13 do poz. 20)				
ZASIŁEK PIEŁĘGNACYJNY DLA NIEPEŁNOSPRAWNEGO DZIECKA				
Liczba świadczeń	13	257	259	307
Kwota świadczeń w złotych	14	39 321	39 627	46 971
ZASIŁEK PIEŁĘGNACYJNY DLA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ W WIEKU POWYŻEJ 16 ROKU ŻYCIA O ZNA CZNYM STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI				
Liczba świadczeń	15	857	789	710
Kwota świadczeń w złotych	16	131 121	120 717	108 630
ZASIŁEK PIEŁĘGNACYJNY DLA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ W WIEKU POWYŻEJ 16 ROKU ŻYCIA O UMIARKOWANYM STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI, KTÓRA POWSTAŁA PRZED UKOŃCZENIEM 21 ROKU ŻYCIA				
Liczba świadczeń	17	464	431	378
Kwota świadczeń w złotych	18	70 992	65 943	57 834
ZASIŁEK PIEŁĘGNACYJNY DLA OSOBY, KTÓRA UKOŃCZYŁA 75 LAT				
Liczba świadczeń	19	10	0	0
Kwota świadczeń w złotych	20	1 530	0	0
SPECJALNY ZASIŁEK OPIEKUŃCZY				
Liczba świadczeń	21	69	111	130
Kwota świadczeń w złotych	22	35 585	57 235	67 087
ZASIŁEK DLA OPIEKUNA				
Liczba świadczeń	23	125	93	88
Kwota świadczeń w złotych	24	64 428	48 360	45 483
ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO				
Liczba osób	25	28	25	24
Liczba rodzin	26	17	15	15
Kwota świadczeń w złotych	27	127 700	115 290	117 890
DODATKI MIESZKANIOWE				
Liczba gospodarstw domowych	28	6	6	6
Kwota świadczeń w złotych	29	18 428	19 651	19 522
DODATKI ENERGETYCZNE				

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2015	Rok 2016		
Liczba gospodarstw domowych	30	2	1	1	1
Kwota świadczeń w złotych	31	247	190	191	191
OPLACENIE SKŁADKI UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO					
Liczba osób	32	35	36	32	32
Kwota świadczeń w złotych	33	19 752	23 055	20 949	20 949
OPLACENIE SKŁADKI UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO					
Liczba osób	34	22	22	32	32
Kwota świadczeń w złotych	35	48 352	62 076	77 455	77 488
ŚWIADCZENIE INTEGRACYJNE (CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ)					
Liczba osób	36	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	37	0	0	0	0
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH					
Liczba osób ogółem	38	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	39	0	0	0	0
STYPENDIA SOCJALNE DLA UCZNIÓW I ZASIŁKI SZKOLNE					
Liczba osób	40	183	147	102	102
Kwota świadczeń w złotych	41	82 239	86 588	62 908	62 908

5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2015	Rok 2016		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓŁEM						
Liczba placówek	1	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 2 i 3)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	2	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	3	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	4	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	5	0	0	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	0	0	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	7	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	8	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	9	0	0	0	0	0
W TYM (z wierszy 1-9):						
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY						
Liczba placówek	10	0	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby		
	Rok 2015	Rok 2016		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie	
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 11 i 12)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	11	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	12	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	14	0	0	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	15	0	0	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	18	0	0	0	0	0
DZIENNE DOMY POMOCY						
Liczba placówek	19	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 20 i 21)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	20	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	21	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	22	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	23	0	0	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	24	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	0	0	0	0	0
NOCLEGWONIE, SCHRONISKA I DOMY DLA OSÓB BEZDOMNYCH						
Liczba placówek	27	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 28 i 29)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	28	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	29	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	30	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	31	0	0	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	32	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	33	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	34	0	0	0	0	0
OGRZEWALNIE						
Liczba placówek	35	X	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 36 i 37)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	36	X	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	37	X	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	38	X	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	39	X	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2015	Rok 2016		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	40	X	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	41	X	0	0	0	0
KLUBY SAMOPOMOCY						
Liczba placówek	42	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 43 i 44)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	43	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	44	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	45	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	46	0	0	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	47	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	48	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	49	0	0	0	0	0

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY i WSPARCIA (c.d.)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2015	Rok 2016		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ						
Liczba placówek	1	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 2 i 3)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	2	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	3	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	4	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	5	0	0	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	6	0	0	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	7	0	0	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	8	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	9	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	10	0	0	0	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓLEM						
Liczba placówek	11	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 12 i 13)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	12	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	13	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14	0	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2015	Rok 2016		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Liczba osób korzystających	15	0	0	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	16	0	0	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	18	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	19	0	0	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM						
Liczba placówek	20	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 21 i 22)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	21	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	22	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	24	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	0	0	0	0	0
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA						
Liczba placówek	27	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 28 i 29)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	28	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	29	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	30	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	31	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	32	0	0	0	0	0
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO						
Liczba placówek	33	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 34 i 35)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	34	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	35	0	0	0	0	0
Liczba miejsc w placówkach ogółem	36	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	37	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	38	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	39	0	0	0	0	0
PLACÓWKI OPIEKUNCZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM						
Liczba placówek	40	X	X	X	X	X
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 41 i 42)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	41	X	X	X	X	X

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2015	Rok 2016		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	42	X	X	X	X	X
Liczba miejsc w placówkach ogółem	43	X	X	X	X	X
Liczba osób korzystających	44	X	X	X	X	X
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	45	X	X	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	46	X	X	X	X	X
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO						
Liczba placówek	47	X	X	X	X	X
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 48 i 49)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	48	X	X	X	X	X
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	49	X	X	X	X	X
Liczba miejsc w placówkach ogółem	50	X	X	X	X	X
Liczba osób korzystających	51	X	X	X	X	X
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	52	X	X	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	53	X	X	X	X	X
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ						
Liczba placówek	54	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 55 i 56)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	55	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	56	0	0	0	0	0
Liczba uczestników zajęć	57	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	58	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	59	0	0	0	0	0
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ						
Liczba placówek	60	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 61 i 62)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	61	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	62	0	0	0	0	0
Liczba uczestników zajęć	63	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	64	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	65	0	0	0	0	0
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ						
Liczba placówek	66	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 67 i 68)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	67	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	68	0	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2015	Rok 2016		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Liczba uczestników zajęć	69	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	70	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	71	0	0	0	0	0
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ						
Liczba placówek	72	0	0	0	0	0
Z tego: według organu prowadzącego (wiersze 73 i 74)						
Liczba placówek prowadzonych przez JST	73	0	0	0	0	0
Liczba placówek prowadzonych przez inny podmiot	74	0	0	0	0	0
Liczba uczestników zajęć	75	0	0	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	76	0	0	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	77	0	0	0	0	0

INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA

Rodzaj instytucji	Wyszczególnienie	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2015	Rok 2016		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie

6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2017 zatrudniał , 4 specjalistów pracy socjalnej , 1 podinspektor do spraw świadczeń rodzinnych, główna księgowa , kierownik ośrodka oraz asystent rodziny zatrudniony w zadaniowym czasie pracy . Ustawa o pomocy społecznej narzuca 1 pracownik na 2000 mieszkańców lub na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących, więc wymóg ustawy został spełniony. Ośrodek zatrudnia również na umowę zlecenie 15 opiekunów , pracujących w środowiskach, których zadaniem jest świadczenie usług opiekuńczych obejmujących : pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych, przygotowanie posiłku i opalu, robienie zakupów, zaopatrzenie w leki, sprzątanie, opieka higieniczna oraz 2 osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób psychicznie chorych .

KADRA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ (w osobach, stan na 31 grudnia)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2015	Rok 2016		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
OGÓŁEM PRACOWNICY JEDNOSTKI						
Liczba ogółem pracowników jednostki pomocy społecznej	1	16	17	25	25	25
KADRA KIEROWNICZA						
Ogółem kadra kierownicza (dyrektor jednostki i jego zastępcy)	2	1	1	1	1	1
W tym: (od poz. 3 do poz. 4)						
Wykształcenie wyższe	3	1	1	1	1	1
Specjalizacja z organizacji pomocy społecznej	4	1	1	1	1	1
PRACOWNICY SOCJALNI						
Ogółem	5	4	4	4	4	4
W tym: pracownicy socjalni ogółem zatrudnieni z EFS	6	0	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2015	Rok 2016		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
W tym: (od poz. 7 do poz. 11)						
Wykształcenie wyższe	7	2	2	2	2	2
Wykształcenie średnie	8	2	2	2	2	2
Specjalizacja 1-ego stopnia w zawodzie	9	2	2	4	4	4
Specjalizacja 2-ego stopnia w zawodzie	10	0	0	0	0	1
Specjalizacja z organizacji pomocy społecznej	11	0	0	0	1	1
POZOSTALI PRACOWNICY:						
Ogółem	12	11	12	20	20	20
W tym: (od poz. 13 do poz. 15)						
Wykształcenie wyższe	13	4	6	5	5	5
Wykształcenie średnie	14	7	1	0	0	0
Inne	15	0	5	15	15	15

6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej

ZATRUDNIENIE POMOCNICZE W JEDNOSTCE ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ (w osobach, w ciągu danego roku)

W osobach

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2015	Rok 2016		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Wolontariusze	1	0	0	0	0	0
Zatrudnienie subsydiowane (roboty publiczne, prace interwencyjne i inne)	2	1	1	0	1	1
Staże	3	0	0	2	2	2

6.2. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej

ZESPOŁY PRACY SOCJALNEJ I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTCE POMOCY SPOŁECZNEJ (w osobach, w ciągu danego roku)

W osobach

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2015	Rok 2016		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Liczba zespołów	1	0	0	0	0	0
Liczba osób ogółem w zespole	2	0	0	0	0	0
W tym z wiersza 2:						
Pracownicy socjalni	3	0	0	0	0	0
Specjaliści zgodnie z art.110 ust.3 ustawy o pomocy społecznej	4	0	0	0	0	0

7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego

ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

(zadania własne i zadania zlecone)

W złotych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2015	Rok 2016		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
OGÓŁEM						
OGÓŁEM (działy)	1	X	X	7 147 022	7 227 741	7 287 858
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	X	X	7 028 299	7 104 822	7 163 958
851 - OCHRONA ZDROWIA						
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	3	0	0	1 000	1 000	1 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	0	0	0	0	0
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	35 888	40 725	35 293	39 519	40 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	0	0	0	0	0
852 - POMOC SPOŁECZNA						
85202 - Domy pomocy społecznej	7	420 389	386 641	355 474	400 000	400 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	420 389	386 641	355 474	400 000	400 000
85203 - Ośrodki Wsparcia	9	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	0	0	0	0	0
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	11	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	13	19 752	23 056	20 949	23 000	24 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	19 752	23 056	20 949	23 000	24 000
85214 - Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (od roku 2017)	15	X	X	253 171	244 000	250 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	16	X	X	253 171	244 000	250 000
85215 - Dodatki mieszkaniowe	17	18 428	19 838	19 522	19 500	20 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	18	0	0	0	0	0
85216 - Zasiłki stałe	19	129 539	126 437	108 218	100 000	100 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	20	129 539	126 437	108 218	100 000	100 000
85218 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	21	X	X	X	X	X
w tym: w budżecie OPS/PCPR	22	X	X	X	X	X
85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej	23	429 409	463 523	449 617	477 864	490 000
w tym: w budżecie OPS/PCPR	24	429 409	463 523	449 617	477 864	490 000
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	25	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	0	0	0	0	0
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	27	42 665	56 101	121 279	122 000	122 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	42 665	56 101	121 279	122 000	122 000

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2015	Rok 2016		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
85230 - Pomoc w zakresie dożywiania	29	X	X	221 200	221 200	221 200
w tym: w budżecie OPS / PCPR	30	X	X	221 200	221 200	221 200
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	31	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	32	0	0	0	0	0
W tym (z wiersza 31): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	33	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	0	0	0	0	0
85232 - Centra Integracji Społecznej	35	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	0	0	0	0	0
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	37	4 000	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	4 000	0	0	0	0
85295 - Pozostała działalność	39	X	X	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	X	X	0	0	0
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ						
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	41	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	0	0	0	0	0
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	43	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	44	0	0	0	0	0
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	45	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	0	0	0	0	0
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	47	0	0	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	48	0	0	0	0	0
854 - Edukacyjna opieka wychowawcza						
85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym (od roku 2017)	49	X	X	62 908	62 900	62 900
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	X	X	0	0	0
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	51	X	X	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	X	X	0	0	0
855 - Rodzina						
85501 - Świadczenie wychowawcze	53	X	X	3 658 559	3 661 000	3 700 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	X	X	3 658 559	3 661 000	3 700 000
85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	55	X	X	1 785 758	1 785 758	1 785 758
w tym: w budżecie OPS / PCPR	56	X	X	1 785 758	1 785 758	1 785 758
85504 - Wspieranie rodziny	57	X	X	53 074	69 000	70 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	X	X	53 074	69 000	70 000
85505 - Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	59	X	X	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	X	X	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2015	Rok 2016		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
85506 - Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych	61	X	X	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	X	X	0	0	0
85507 - Dzienni opiekunowie	63	X	X	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	64	X	X	0	0	0
85508 - Rodziny zastępcze	65	X	X	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	66	X	X	0	0	0
85510 - Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	67	X	X	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	68	X	X	0	0	0

8. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO-KONKURSOWA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2015	Rok 2016		
PROJEKTY WSPÓLFINANSOWANE Z EFS					
Liczba projektów	1	0	0	0	0
Ogółem liczba osób objętych projektami	2	0	0	0	0
Łączna kwota środków EFS	3	0	0	0	0
W tym:					
UDZIAŁ W KONKURSACH OGŁASZANYCH PRZEZ MRPiPS					
Liczba konkursów	4	0	0	0	0
Ogółem liczba osób objętych projektami	5	0	0	0	0
W tym:					
UDZIAŁ W PROGRAMACH OSŁONOWYCH (nie wymienione wyżej)					
Liczba programów	6	0	0	0	0
Ogółem liczba osób objętych projektami	7	0	0	0	0
W tym:					

9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia

WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI - ZADANIA ZLECONE W OBSZARZE POMOCY I WSPARCIA (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2015	Rok 2016		
Liczba organizacji pozarządowych z którymi współpracuje OPS/PCPR	1	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
	Rok 2015	Rok 2016		
ZLECENIA W TRYBIE DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO				
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	2	0	0	0
Liczba zleceń / umów	3	0	0	0
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	4	0	0	0
ZLECENIA W TRYBIE ZAMOWIEN PUBLICZNYCH				
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	5	0	0	0
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	6	0	0	0
WYBRANE USŁUGI POMOCY SPOŁECZNEJ				
Usługi opiekuńcze				
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	7	0	0	0
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	8	0	0	0
Specjalistyczne usługi opiekuńcze				
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	9	0	0	0
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	10	0	0	0
Prowadzenie placówki pomocy społecznej				
Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono zadania	11	0	0	0
Wartość przekazanych dotacji dla organizacji pozarządowych w złotych	12	0	0	0

10. Wskaźniki oceny zasobów pomocy społecznej

10.1. KADRA PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH

Wskaźnik wykształcenia pracowników socjalnych - gmina

rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018 potrzeby	2019 potrzeby
liczba pracowników socjalnych posiadających wyższe wykształcenie	1	1	2	2	2	2	2
liczba wszystkich pracowników socjalnych	2	3	4	4	4	4	4
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	33	50	50	50	50	50
Dynamika (%)	4	X	100	152	100	100	100

Wskaźnik profesjonalizacji kadry - gmina

rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018 potrzeby	2019 potrzeby
liczba osób pełniących funkcje kierownicze i pracowników socjalnych posiadających specjalizację z organizacji pomocy społecznej	1	1	1	1	1	2	2

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 potrzeby	2019 potrzeby
liczba pozostałych osób zatrudnionych posiadających specjalizację z organizacji pomocy społecznej *	2	0	0	0	1	0	0	2
liczba wszystkich zatrudnionych osób	3	13	16	16	17	25	25	25
Wartość wskaźnika $w1 + w2 / w3 \times 100\%$ (%)	4	8	6	6	12	4	8	16
Dynamika (%)	5	X	75	100	200	33	200	200

* nie ujęci w wierszu 1

Wskaźnik specjalizacji pracowników socjalnych I - gmina

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 potrzeby	2019 potrzeby
liczba pracowników socjalnych posiadających specjalizację I st. w zawodzie	1	0	0	2	2	4	4	4
liczba wszystkich pracowników socjalnych	2	3	3	4	4	4	4	4
Wartość wskaźnika $w1 / w2 \times 100\%$ (%)	3	0	0	50	50	100	100	100
Dynamika (%)	4	X	0	0	100	200	100	100

Wskaźnik specjalizacji pracowników socjalnych II - gmina

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 potrzeby	2019 potrzeby
liczba pracowników socjalnych posiadających specjalizację II st. w zawodzie	1	0	0	0	0	0	0	1
liczba wszystkich pracowników socjalnych	2	3	3	4	4	4	4	4
Wartość wskaźnika $w1 / w2 \times 100\%$ (%)	3	0	0	0	0	0	0	25
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0	0

Wskaźnik wolontariatu - gmina

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 potrzeby	2019 potrzeby
liczba wolontariuszy	1	0	0	0	0	0	0	0
liczba wszystkich pracowników	2	15	17	17	18	27	28	28
Wartość wskaźnika $w1 / w2 \times 100\%$ (%)	3	0	0	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0	0

Wskaźnik dostępności kadry pracy socjalnej I - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 potrzeby / prognoza	2019 potrzeby / prognoza
liczba pracowników socjalnych	1	3	3	4	4	4	4	4
liczba mieszkańców	2	7 070	7 070	6 851	6 867	6 807	6 807	6 807
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 2000	3	0,85	0,85	1,17	1,16	1,18	1,18	1,18
Dynamika (%)	4	X	100	138	99	102	100	100

Wskaźnik dostępności kadry pracy socjalnej II - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 potrzeby / prognoza	2019 potrzeby / prognoza
liczba pracowników socjalnych	1	3	3	4	4	4	4	4
liczba rodzin (w tym osób samotnie gospodarujących) objętych pracą socjalną	2	391	357	326	312	321	321	321
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 50	3	0,38	0,42	0,61	0,64	0,62	0,62	0,62
Dynamika (%)	4	X	111	145	105	97	100	100

Wskaźnik dostępności kadry pracy socjalnej V

Warunki				2015	2016	2017 (rok oceny)
1 na 2 tys.	min. 3	1 na 50 rodzin		Minimalna liczba pracowników socjalnych potrzebnych do spełnienia warunku	Minimalna liczba pracowników socjalnych potrzebnych do spełnienia warunku	Minimalna liczba pracowników socjalnych potrzebnych do spełnienia warunku
				1	2	3
X	X		1	0	0	0
	X	X	2	3	3	3
Ogółem			3	0	0	0

10.2. KOSZTY

Wskaźnik wydatków na utrzymanie jednostki - gmina

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 prognoza	2019 prognoza
Całkowity roczny koszt prowadzenia i utrzymania jednostki w zł	1	365 746	379 684	429 409	463 523	449 617	477 864	490 000
Wydatki na realizację zadań pomocy i integracji społecznej ogółem w zł bez względu na źródło finansowania OGÓŁEM z tablicy 7	2	2 811 885	2 777 301	3 017 724	3 273 825	7 028 299	7 104 822	7 163 958
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	13	14	14	14	6	7	7
Dynamika (%)	4	X	108	100	100	43	117	100

10.3. OSOBY I RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY I WSPARCIA

Wskaźnik deprywacji lokalnej - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 prognoza
liczba osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie	1	854	842	852	821	834	834
liczba mieszkańców	2	7 070	7 070	6 851	6 867	6 807	6 807
Wartość wskaźnika liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie na każde 1000 mieszkańców w1 / w2 x 1000	3	120,79	119,09	124,36	119,56	122,52	122,52
Dynamika (%)	4	X	99	104	96	102	100

Wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 prognoza
liczba osób długotrwale korzystających ze świadczeń	1	167	159	381	316	322	322
liczba osób, którym przyznano świadczenie	2	378	354	479	490	502	502
Wartość wskaźnika procentowy udział osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców	3	44	45	80	64	64	64

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 prognoza
w1 / w2 x 100%							
Dynamika (%)	4	X	102	178	80	100	100

Wskaźnik pomocy pieniężnej - gmina

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 prognoza
liczba osób, którym przyznano świadczenie pieniężne	1	230	214	201	210	211	211
liczba osób, którym przyznano świadczenie OGÓŁEM	2	378	354	479	490	502	502
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	61	60	42	43	42	42
Dynamika (%)	4	X	98	70	102	98	100

Wskaźnik pomocy niepieniężnej - gmina

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 prognoza
liczba osób, którym przyznano świadczenie niepieniężne	1	297	286	284	293	298	298
liczba osób, którym przyznano świadczenie OGÓŁEM	2	378	354	479	490	502	502
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	79	81	59	60	59	59
Dynamika (%)	4	X	103	73	102	98	100

10.4. POWODY PRYZNANIA POMOCY

Struktura rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy - gmina

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 prognoza
Ubóstwo (%)	1	28	31	39	43	35	35
Bezrobocie (%)	2	35	31	35	31	29	29
Niepełnosprawność (%)	3	24	27	27	29	28	28
Długotrwała lub ciężka choroba (%)	4	32	32	34	37	44	44
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gosp. domowego (%)	5	9	8	10	9	9	9
Alkoholizm (%)	6	3	2	2	0	2	2
Narkomania (%)	7	0	0	0	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa (%)	8	14	17	23	24	23	23

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 prognoza
Przemoc w rodzinie (%)	9	0	0	0	0	0	0

Wskaźnik pomocy z powodu bezdomności - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 prognoza
liczba osób objęta indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności	1	0	0	0	0	0	0
liczba rodzin, którym udzielono pomocy z powodu bezdomności	2	0	0	0	0	0	0
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	3	312	299	291	286	301	301
Wartość wskaźnika w2 / w3 x 100% (%)	4	0	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	5	X	0	0	0	0	0

10.5. POMOC W FORMIE ŚWIADCZEŃ

Wskaźnik zasiłku stałego - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 prognoza
średnia wysokość zasiłku stałego dla osób samotnie gospodarujących w zł	1	467	493	501	574	563	604
częstotliwość w miesiącach	2	9	10	11	10	9	12
średnia wysokość zasiłku stałego dla osoby w rodzinie w zł	3	430	339	353	412	379	604
częstotliwość w miesiącach	4	6	9	10	8	12	12

Wskaźnik zasiłku okresowego - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 prognoza
średnia wysokość zasiłku okresowego w zł	1	387	337	339	349	336	317
częstotliwość w miesiącach	2	7	7	7	7	7	9
średnia wysokość zasiłku okresowego z powodu bezrobocia w zł	3	385	352	352	362	379	317
częstotliwość w miesiącach	4	7	7	7	7	7	10
średnia wysokość zasiłku okresowego z powodu długotrwałej choroby w zł	5	477	310	342	347	310	317
częstotliwość w miesiącach	6	7	7	8	6	6	10
średnia wysokość zasiłku okresowego z powodu niepełnosprawności w zł	7	268	242	259	238	159	317

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 prognoza
częstotliwość w miesiącach	8	8	6	6	6	5	10
średnia wysokość zasiłku okresowego z powodu możliwości utrzymania uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego w zł	9	0	0	0	0	0	0
częstotliwość w miesiącach	10	0	0	0	0	0	0

Wskaźnik zasiłku celowego - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 prognoza
średnia wysokość zasiłku celowego na osobę w roku w zł	1	564	442	559	538	585	588

10.6. POMOC W FORMIE USŁUG

Wskaźnik korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 prognoza
liczba osób objęta pomocą w formie usług opiekuńczych w wieku poprodukcyjnym*	1	5	9	7	8	15	20
Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym*	2	760	2 487	2 333	2 294	2 257	2 257
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	1	0	0	0	1	1
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	100

* wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

Wskaźnik kontraktu socjalnego - gmina

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 prognoza
liczba osób objętych kontraktem socjalnym	1	34	22	4	0	0	0
liczba osób, którym przyznano świadczenie	2	378	354	479	490	502	502
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	9	6	1	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	67	17	0	0	0

Wskaźnik reintegracji społeczno-zawodowej - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 prognoza
liczba osób z indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego i osób z kontraktem socjalnym w KIS	1	0	0	0	0	0	0
liczba osób długotrwale bezrobotnych	2	119	115	119	104	100	94

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 prognoza
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	0	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0

10.7. POMOC INSTYTUCJONALNA

Wskaźnik zaspokojenia potrzeb miejsc w domach pomocy społecznej - gmina

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 prognoza
liczba osób umieszczonych w domu pomocy społecznej	1	0	0	0	0	0	0
liczba osób oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej	2	0	0	0	0	0	0
Wartość wskaźnika (w1x100)/(w1+w2)	3	0	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0

Wskaźnik zaspokojenia potrzeb miejsc w środowiskowych domach samopomocy - gmina

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 prognoza
liczba osób umieszczonych w środowiskowych domach samopomocy	1	0	0	0	0	0	0
liczba osób oczekujących na umieszczenie w środowiskowym domu samopomocy	2	0	0	0	0	0	0
Wartość wskaźnika (w1x100)/(w1+w2)	3	0	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0

Wskaźnik zaspokojenia potrzeb miejsc w mieszkaniach chronionych - gmina

rok		2013	2014	2015	2016	2017	3 progr
liczba osób umieszczonych w mieszkaniu chronionym	1	0	0	0	0	0	0
liczba osób oczekujących na umieszczenie w mieszkaniu chronionym	2	0	0	0	0	0	0
Wartość wskaźnika (w1x100)/(w1+w2)	3	0	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0

10.8. ODMOWY POMOCY I WSPARCIA (tylko w zakresie zagadnień związanych z pomocą społeczną)

Wskaźnik odmów - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 prognoza
liczba decyzji odmownych	1	11	1	4	4	2	2
liczba decyzji przyznających zasilek / usługę	2	1 004	912	1 035	966	1 055	1 100
Wartość wskaźnika w1/(w1+w2) x 100% (%)	3	1	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0

Wskaźnik odmów z powodu nie spełnienia kryterium dochodowego - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 prognoza
liczba decyzji odmownych z powodu nie spełnienia kryterium dochodowego	1	8	1	4	4	2	4
liczba decyzji odmownych	2	11	1	4	4	2	2
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	73	100	100	100	100	200
Dynamika (%)	4	X	137	100	100	100	200

Wskaźnik odmów z powodu braku środków - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2013	2014	2015	2016	2017	2018 prognoza
liczba decyzji odmownych z powodu braku środków	1	0	0	0	0	0	0
liczba decyzji odmownych	2	11	1	4	4	2	2
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	0	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0

10.9. BUDŻET POLITYKI SPOŁECZNEJ

Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej (działy) - gmina

Wyszczególnienie		2015		2016		2017		2018 Potrzeby		2019 Potrzeby	
		Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
Ogółem wydatki	1	X	X	X	X	7 147 022	100	7 227 741	100	7 287 858	100
851 - OCHRONA ZDROWIA	2	35 888	X	40 725	X	36 293	1	40 519	1	41 000	1
852 - POMOC SPOŁECZNA	3	X	X	X	X	1 550 430	22	1 608 564	22	1 628 200	22
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	4	X	X	X	X	0	0	0	0	0	0
854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA	5	82 239	X	86 588	X	62 908	1	62 900	1	62 900	1
855 - RODZINA	6	X	X	X	X	5 497 391	77	5 515 758	76	5 555 758	76

* procentowy udział w wydatkach ogółem

Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej (rozdział) - gmina

Wyszczególnienie		2015		2016		2017		2018 Potrzeby		2019 Potrzeby	
		Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
Ogółem wydatki	1	X	X	X	X	7 147 022	100,00	7 227 741	100,00	7 287 858	100,00
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	2	0	X	0	X	1 000	0,01	1 000	0,01	1 000	0,01
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	3	35 888	X	40 725	X	35 293	0,49	39 519	0,55	40 000	0,55
85202 - Domy pomocy społecznej	4	420 389	X	386 641	X	355 474	4,97	400 000	5,53	400 000	5,49
85203 - Ośrodki Wsparcia	5	0	X	0	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	6	1 000	X	1 000	X	1 000	0,01	1 000	0,01	1 000	0,01
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	7	19 752	X	23 056	X	20 949	0,29	23 000	0,32	24 000	0,33
85214 - Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (od roku 2017)	8	X	X	X	X	253 171	3,54	244 000	3,38	250 000	3,43
85215 - Dodatki mieszkaniowe	9	18 428	X	19 838	X	19 522	0,27	19 500	0,27	20 000	0,27
85216 - Zasiłki stałe	10	129 539	X	126 437	X	108 218	1,51	100 000	1,38	100 000	1,37
85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej	11	429 409	X	463 523	X	449 617	6,29	477 864	6,61	490 000	6,72
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	12	0	X	0	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	13	42 665	X	56 101	X	121 279	1,70	122 000	1,69	122 000	1,67
85230 - Pomoc w zakresie dożywiania	14	X	X	X	X	221 200	3,09	221 200	3,06	221 200	3,04
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	15	0	X	0	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85232 - Centra Integracji Społecznej	16	0	X	0	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	17	4 000	X	0	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85295 - Pozostała działalność W tym: - klub integracji społecznej, - warsztat terapii zajęciowej, - prace społecznie użyteczne	18	X	X	X	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	19	0	X	0	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	20	0	X	0	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	21	0	X	0	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	22	0	X	0	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym (od roku 2017)	23	X	X	X	X	62 908	0,88	62 900	0,87	62 900	0,86
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	24	X	X	X	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85501 - Świadczenie wychowawcze	25	X	X	X	X	3 658 559	51,19	3 661 000	50,65	3 700 000	50,77
85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	26	X	X	X	X	1 785 758	24,99	1 785 758	24,71	1 785 758	24,50
85504 - Wspieranie rodziny	27	X	X	X	X	53 074	0,74	69 000	0,95	70 000	0,96
85505 - Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	28	X	X	X	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Wyszczególnienie		2015		2016		2017		2018 Potrzeby		2019 Potrzeby	
		Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
85506 - Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych	29	X	X	X	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85507 - Dzienni opiekunowie	30	X	X	X	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85508 - Rodziny zastępcze	31	X	X	X	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85510 - Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	32	X	X	X	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00

* procentowy udział w wydatkach ogółem

Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej (działy) - w budżecie OPS/PCPR - gmina

Wyszczególnienie		2015		2016		2017		2018 Potrzeby		2019 Potrzeby	
		Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
Ogółem wydatki	1	X	X	X	X	7 028 299	100	7 104 822	100	7 163 958	100
851 - OCHRONA ZDROWIA	2	0	X	0	X	0	0	0	0	0	0
852 - POMOC SPOŁECZNA	3	X	X	X	X	1 530 908	22	1 589 064	22	1 608 200	22
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	4	X	X	X	X	0	0	0	0	0	0
854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA	5	0	X	0	X	0	0	0	0	0	0
855 - RODZINA	6	X	X	X	X	5 497 391	78	5 515 758	78	5 555 758	78

* procentowy udział w wydatkach ogółem

Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej - w budżecie OPS/PCPR (rozdziały) - gmina

Wyszczególnienie		2015		2016		2017		2018 Potrzeby		2019 Potrzeby	
		Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
Ogółem wydatki	1	X	X	X	X	7 028 299	100,00	7 104 822	100,00	7 163 958	100,00
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	2	0	X	0	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	3	0	X	0	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85202 - Domy pomocy społecznej	4	420 389	X	386 641	X	355 474	5,06	400 000	5,63	400 000	5,58
85203 - Ośrodki Wsparcia	5	0	X	0	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	6	1 000	X	1 000	X	1 000	0,01	1 000	0,01	1 000	0,01
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	7	19 752	X	23 056	X	20 949	0,30	23 000	0,32	24 000	0,34
85214 - Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (od roku 2017)	8	X	X	X	X	253 171	3,60	244 000	3,43	250 000	3,49
85215 - Dodatki mieszkaniowe	9	0	X	0	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85216 - Zasiłki stałe	10	129 539	X	126 437	X	108 218	1,54	100 000	1,41	100 000	1,40
85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej	11	429 409	X	463 523	X	449 617	6,40	477 864	6,73	490 000	6,84

Wyszczególnienie		2015		2016		2017		2018 Potrzeby		2019 Potrzeby	
		Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	12	0	X	0	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	13	42 665	X	56 101	X	121 279	1,73	122 000	1,72	122 000	1,70
85230 - Pomoc w zakresie dożywiania	14	X	X	X	X	221 200	3,15	221 200	3,11	221 200	3,09
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	15	0	X	0	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85232 - Centra Integracji Społecznej	16	0	X	0	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	17	4 000	X	0	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85295 - Pozostała działalność W tym: - klub integracji społecznej, - warsztat terapii zajęciowej, - prace społecznie użyteczne	18	X	X	X	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	19	0	X	0	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	20	0	X	0	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	21	0	X	0	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	22	0	X	0	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym (od roku 2017)	23	X	X	X	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	24	X	X	X	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85501 - Świadczenie wychowawcze	25	X	X	X	X	3 658 559	52,05	3 661 000	51,53	3 700 000	51,65
85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	26	X	X	X	X	1 785 758	25,41	1 785 758	25,13	1 785 758	24,93
85504 - Wspieranie rodziny	27	X	X	X	X	53 074	0,76	69 000	0,97	70 000	0,98
85505 - Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	28	X	X	X	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85506 - Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych	29	X	X	X	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85507 - Dzienni opiekunowie	30	X	X	X	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85508 - Rodziny zastępcze	31	X	X	X	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00
85510 - Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	32	X	X	X	X	0	0,00	0	0,00	0	0,00

* procentowy udział w wydatkach ogółem

11. Wnioski końcowe

Sporządzona ocena stanowi wraz z rekomendacją podstawę do planowania budżetu na przyszły rok i może zostać wykorzystana do analizy stanu skuteczności udzielania pomocy mieszkańcom gminy jak i do wyznaczania priorytetów działań w gminie.

Opracowane wnioski ukazują pod kątem istniejących problemów i potrzeb problematykę pomocy społecznej w gminie. Zamiarem przygotowania powyższej oceny było zebranie i opracowanie zagadnień zawartych w powyższym materiale i zapoznanie z jego wynikami władz gminy oraz osób kluczowych w gminie. Przedstawione dane pozwalają dokonać kompleksowej oceny zasobów pomocy społecznej w gminie. Jednym z pozytywnych elementów oceny są zawarte dane pozwalające dokonać porównania na przestrzeni kilku lat, co w konsekwencji mogą wskazywać na tendencję wzrostową lub malejącą. Celem jej jest wgląd w całościowe spojrzenie na zasoby pomocy społecznej. Ukazane problemy mają zapobiec negatywnym zjawiskom i przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu mieszkańców gminy. Ponadto zebrane materiały pozwalają wysunąć wnioski w obszarze: wyzwań i potrzeb w sferze społecznej, wpływu zasobów pomocy społecznej oraz oddziaływania pomocy społecznej na politykę społeczną w gminie.

Na podstawie przedstawionych w niniejszym opracowaniu danych i analizy sytuacji nasuwają się następujące wnioski dotyczące potrzeb w zakresie pomocy społecznej, w tym konieczności:

- Zdecydowana większość osób korzystających z pomocy społecznej wymaga wsparcia z powodu ubóstwa i bezrobocia, zatem bezrobocie jest dominującym problemem społecznym w Gminie. Należałoby podjąć wszelkie możliwe działania mające na celu zwiększenie miejsc pracy.

- Stan zdrowia korzystających z pomocy społecznej, o czym świadczy liczba osób korzystających z pomocy z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby, jest niepokojącym zjawiskiem. Długotrwała choroba w wielu przypadkach prowadzi do orzeczenia niepełnosprawności, a tym samym wzrasta liczba wypłacanych zasiłków stałych, ponieważ w większości wypłacane są z powodu niezdolności do pracy, a nie z tytułu wieku emerytalnego.
  - Rodziny niepełne oraz wielodzietne, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin niepełnych wymagają wsparcia ze strony pomocy społecznej.
  - Wzrost skali zjawiska przemocy powoduje konieczność intensyfikacji działań Zespołu Interdyscyplinarnego, zwiększenia mobilności ZI, inicjowania działań w środowisku z uwzględnieniem działań interwencyjnych, prowadzenia działań informacyjnych w środowisku o możliwościach uzyskania pomocy
  - Poważnym problem w naszej gminie jest brak możliwości zakupu posiłku dla osób tego pozbawionych (nie dotyczy to uczniów szkół i dzieci uczęszczających do przedszkola). Nie zawsze udzielenie pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup żywności jest pożądanym rozwiązaniem, zdecydowanie lepszym jest możliwość zakupu gorącego posiłku lub zakupu produktów żywnościowych przez GOPS i dostarczenie jej na miejsce zamieszkania do podopiecznego. Dobrą praktyką jest robienie paczek żywnościowych przedświątecznych. Ponadto jest to zadanie gminy o charakterze obowiązkowym.
  - Zwiększenie wydatków na domy pomocy społecznej. Tendencja wzrostu kosztów utrzymania w Domach Pomocy Społecznej oraz zwiększająca się liczba osób powoduje zwiększone wydatki na ten cel. Koszty w większości ponosi gmina, pensionariusze ponoszą 70% własnych dochodów. W obliczu starzenia się społeczeństwa i wydłużania długości życia, coraz więcej osób wymaga pomocy w formie umieszczenia w domach pomocy społecznej.
  - Zwiększenie wydatków na usługi opiekuńcze. Ustawa o pomocy społecznej wskazuje, że pomoc w formie usług przysługuje osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Usługi świadczone są w mieszkaniu osoby, która ich potrzebuje. Usługi opiekuńcze obejmują: pomoc w codziennych zajęciach, takich jak robienie zakupów, sprzątanie, gotowanie, załatwianie spraw w urzędach .
  - Zapotrzebowanie środków na asystenta rodziny. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017 r, poz. 697ze zm.) oraz ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016 r. poz.1860) nakłada na gminę zatrudnienie asystenta rodziny, zgodnie z art. 14 asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.
  - Zapewnienie dostępu do szkoleń z superwizji pracownikom socjalnym i asystentom rodziny.
  - Rozwijanie współpracy ze służbami zatrudnienia, prowadzącej do aktywizacji zawodowej osób wykluczonych społecznie.
- W ramach realizacji zadań wynikających z realizacji ustawy o karcie Dużej Rodziny wydano Karty dla 10 rodzin